

**BASIN MESLEĞİNDE ÇALIŞANLARLA ÇALIŞTIRANLAR
ARASINDAKİ MÜNASEBETLERİN TANZİMİ
HAKKINDA KANUN ⁽¹⁾**

Kanun Numarası : 5953
Kabul Tarihi : 13/6/1952
Yayımlandığı R.Gazete : Tarih : 20/6/1952 Sayı : 8140
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 3 Cilt : 33 Sayfa : 1511

Bu Kanunun yürürlükte olmayan hükümleri için bakınız
“Yürürlükteki Bazı Kanunların Mülga Hükümleri Külliyesi”,
Cilt: 1 Sayfa: 371

Kanunun şumulü:
Madde 1 - (Değişik: 4/1/1961 - 212/1 md.)

Bu Kanun hükümleri Türkiye’de yayınlanan gazete ve mevkutelerle haber ve fotoğraf ajanslarında her türlü fikir ve sanat işlerinde çalışan ve İş Kanunundaki “işçi” tarifi şumulü haricinde kalan kimselerle bunların işverenleri hakkında uygulanır.

Bu Kanunun şumulüne giren fikir ve sanat işlerinde ücret karşılığı çalışanlara gazeteci denir.

İstisnalar:

Madde 2 - Birinci maddenin şumulü dahilinde bulunup da Devlet, vilayet ve belediyeler ve İktisadi Devlet Teşekkül ve müesseseleriyle sermayesinin yarısından fazlası bu teşekküllere ait şirketlerde istihdam edilen memur ve hizmetliler hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz.

Bildirilmesi lazım gelen hususlar:

Madde 3 - Bu kanunun şumulüne girecek mahiyetteki bir müesseseyi işletmekte olanlar; tesis edenler, devir alanlar ve kapatanlarla bu kabil bir müessesenin iştigal mevzuunu kısmen veya tamamen değiştirenler yahut da kendisine

(1) 193 sayılı “Gelir Vergisi Kanununun” 17/10/1980 tarih ve 2320 sayılı Kanunla değişik 25. maddesi gereğince bu Kanuna göre ödenen kıdem tazminatlarının hizmet erbabının 24 aylığını aşmayan miktarları (hizmet ifa etmeksizin ödenen ücretler) tazminat sayılmaz.”

2422

intikal eden böyle bir müesseseyi işletmeye devam edenler veya kapatanlar (müessesenin unvan ve adresini, müessese sahibinin isim ve hüviyetiyle adresini, yapılan işin nev'ini, burada çalışanların miktarını, bir intikal mevzuubahis ise bunun şeklini ve tarihini) işletmeye başlamak veya kapatma yahut da devir alma veya iştigal nev'ini değiştirme tarihinden itibaren bir ay içinde o iş yerinin kurulu bulunduğu mahal için İş Kanununun uygulanmasıyla görevli makama yazılı olarak bizzat veya taahhütlü mektupla bildirmekle ödevlidirler. Bizzat müracaat edenlere bu müracaatlarını tevsik edecek bir belge verilir.

Yazılı mukavele ve terfi esası:**Madde 4 - (Değişik: 4/1/1961 - 212/1 md.)**

Gazeteci ile kendisini çalıştıran işveren arasındaki iş akdinin yazılı şekilde yapılması mecburidir.

Mukavelede aşağıdaki hususların gösterilmesi şarttır:

- a) İşin nev'i,
- b) Ücret miktarı,
- c) Gazetecinin kıdemi,

İş nev'inin ve ücretin değişikliğinde mukaveleye derci mecburidir.

İki yıl gazetede çalışmış olan gazeteci terfiye hak kazanır. Terfi mukavelede tesbit edilen yüzde nispetinde yapılır.

Feshin ihbarı:

Madde 5 - Müddeti muayyen olmıyan iş akitlerinde feshin ihbarı bu Kanunda yazılı mühletlere tabidir.

6 ncı ve 7 nci maddelerde yazılı ihbar mühletlerine tekabül eden ücret miktarındaki tazminatın işveren veya gazeteci tarafından diğer tarafa önceden ödenmesi suretiyle akdin derhal feshi de caizdir.

Akdin işveren tarafından feshi ve kıdem tazminatı:**Madde 6 - (Değişik: 4/1/1961 - 212/1 md.)**

Meslekte en az beş yıl çalışmış olan gazetecilere kıdem hakkı tanınır.

5953 SAYILI BASIN MESLEĞİ KANUNU

Kıdem hakkı gazetecinin mesleke ilk giriş tarihinden itibaren hesaplanır.

Akdin feshi halinde gazeteci, bu süreye göre hesaplanacak tazminatı almaya hak kazanır.

Birinci maddenin şumulüne giren bir işyerinde işverenle arasındaki hizmet münasebeti bir veya müteaddit mukaveleye istinaden fasılasız olarak en az beş yıl sürmüş olan gazetecinin işine son verilmesi yapılacak yazılı ihbardan itibaren üç ay geçtikten sonra muteber olur. Beş seneden az hizmeti olanlar için bu ihbar müddeti bir aydır.

İhbar müddetinin son günü olan tarih tazminata esas tutulur ve yıllık izinden sayılmaz.

Gazeteci yıllık iznini kullanmamışsa, işine son verilmesi halinde, izin müddetine ait ücreti kendisine peşin olarak verilir.

Hizmetine bu madde hükümlerine göre son verilen gazeteciye feshi ihbar edilen mukavelenin taallük ettiği her hizmet yılı veya küsuru için, son aylığı esas ittihaz olunmak suretiyle her yıl için bir aylık ücreti miktarında tazminat verilir. Ancak, yıllık hizmetin altı aydan az kısmı nazara alınmaz. İlk mukavele yılında bu miktar hesaplanmaz.

2423

Bir defa kıdem tazminatı alan gazetecinin kıdemi, yeni işine girişinden itibaren hesaplanır. Ancak, buna aykırı olarak işverenle gazeteci arasında yapılacak mukavele muteberdir.

İşverenin maddi imkansızlık sebebiyle gazetecinin tazminatını bir defada ödeyememesi halinde, tediye en çok dört taksitte yapılır ve bu taksitlerin tamamının süresi bir yılı geçemez. Ancak, bu bölünme o iş yerinin mali vergisini tahakkuk ettiren maliye şubesinin, müessesenin zarar etmekte olduğu kararı üzerine yapılabilir.

(Ek: 9/8/2002-4773/12 md.; Değişik: 22/5/2003-4857/116 md.) İş Kanununun 18, 19, 20, 21 ve 29 uncu maddesi hükümleri kıyas yoluyla uygulanır.

Akdin gazeteci tarafından feshi:

Madde 7 - Gazeteci en az bir ay evvel işverene yazılı ihbarda bulunmak suretiyle iş akdini her zaman feshedebilir.

Müddetlerin artırılması:

Madde 8 - Yukarki maddelerde yazılı ihbar mühletleri asgari olup mukavele ile artırılabilir.

Mülkiye amirine bildirilecek hususlar:**Madde 9 - (Değişik: 4/1/1961 - 212/1 md.)**

Mukavelenin yapılışı işveren tarafından; feshi, fesheden tarafından Bölge Çalışma Müdürlüğüne, mülkiye amirliğine ve eğer gazeteci üye ise sendikasına değilse en fazla üyesi bulunan mesleki teşekküle on beş gün içinde beyanname ile bildirilir. Mülkiye amirleri bu beyannamelerin birer örneğini, gazetecinin kıdeminin tesbitine esas olmak üzere hemen Basın – Yayın ve Turizm Bakanlığına gönderirler.

Tecrübe müddeti:**Madde 10 - (Değişik: 4/1/1961 - 212/1 md.)**

Mesleke ilk intisap eden gazeteciler için tecrübe müddeti en çok üç aydır. Bu müddet içinde taraflar iş akdini ihbar müddetine ve tazminat mükellefiyetine tabi olmaksızın feshedilebilirler.

Bu müddetin sonunda mukavelenin yazılı olarak yapılması mecburidir.

Stajyer adedi, mukaveleli yazı işleri kadrosunun yüzde onunu geçemez.

İhbar mühletini beklemeksizin fesih hakkı ve tazminat:

Madde 11 - Bir mevkutenin veçhe ve karakterinde gazeteci için şeref veya şöhretini veya umumiyetle manevi menfaatlerini ihlal edici bir vaziyet ihdas edecek şekilde bariz bir değişiklik vukuu halinde, gazeteci ihbar mühletini beklemeden akdi feshedebilir.

İş akdini birinci fıkranın verdiği hakka dayanarak fesheden gazeteci, işverenin kusuru neticesinde iş akdini feshetmiş olsa idi ne miktar tazminat alacak idiyse, o miktar tazminat isteyebilir.

Vazifesinin ifasiyle ilgili hususlarda gazetecinin bilerek veya ağır bir ihmali neticesi olarak mevkutenin itibar veya şöhretine halel verecek fiil ve harekette bulunması hali işverene ihbar mühletini beklemeden iş akdini derhal feshetmek hakkını veren ağır sebeplerden sayılır.

Gazetecinin, şeref ve şöhretine halel verebilecek mahiyette bir fiil ve harekette bulunması için işveren tarafından vaki isteği yerine getirmemesi hali işverene ihbar mühletini beklemeksizin iş akdini feshetmek hakkını vermez.

Müddeti muayyen olan mukavelelerde de yukarda yazılı fesih hakkı mukavele müddetinin sona ermesini beklemeksizin kullanılabilir.

5953 SAYILI BASIN MESLEĞİ KANUNU**Akdin tatbik edilmediği hallerde fesih:****Madde 12 - (Değişik: 4/1/1961 - 212/1 md.)**

Gazetecinin uğradığı hastalık sebebiyle iş akdi işveren tarafından feshedilemez. Ancak, bu hastalığın altı aydan fazla uzaması halinde tazminat verilmek suretiyle akdin feshi cihetine gidilebilir.

2424

Bu maddenin birinci fıkrasında yazılı haller dolayısıyla vazife göremeyecek duruma düşüp de işveren tarafından işinden çıkarılan gazeteci, azami bir yıl içinde iyileştiği takdirde tekrar eski işine tercihan alınır.

Rekabet memnuiyeti:

Madde 13 - Gazeteci işverenle yaptığı mukavelede aksi zikredilmediği takdirde dışarda, basınla alakası olsun veya olmasın, başka iş tutmakta serbesttir.

İş akdinin feshinden sonraki zaman için gazetecinin mesleğini icra serbestisini takyit eden hükümler batıldır.

Ücret:**Madde 14 - (Değişik: 4/1/1961 - 212/1 md.)**

(Değişik birinci fıkra: 17/4/2008-5754/83 md.) Kararlaştırılan ücret, her ay peşin olarak ödenir. İlave ücretlerin sigorta primlerinin ödenmesi mecburidir. Çalıştırılan gazetecinin ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakının özel olarak açılan banka hesabına yatırılmak suretiyle ödenmesi hususunda; tabi olduğu vergi mükellefiyeti türü, işletme büyüklüğü, çalıştırdığı gazeteci sayısı, işyerinin bulunduğu il ve benzeri gibi unsurları dikkate alarak işverenleri zorunlu tutmaya, banka hesabına yatırılacak ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakın, brüt ya da kanuni kesintiler düşüldükten sonra kalan net miktar üzerinden olup olmayacağını belirlemeye Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığından sorumlu Devlet Bakanlığı müştereken yetkilidir. Çalıştırdığı gazetecilerin ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakını özel olarak açılan banka hesapları vasıtasıyla ödeme zorunluluğuna tabi tutulan işverenler, gazetecilerin ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkaklarını özel olarak açılan banka hesapları dışında ödeyemezler. Gazetecinin ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkaklarının özel olarak açılan banka hesaplarına yatırılmak suretiyle ödenmesine ilişkin diğer usûl ve esaslar anılan bakanlıklarca müştereken çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Gazetecilere ücretlerini vaktinde ödemeyen işverenler, bu ücretleri, geçecek her gün için

yüzde beş fazlasiyle ödemeye mecburdurlar.

Mukavele müddeti sona ermeden evvel kendisine atfedilebilecek bir kusuru olmaksızın işine son verilen gazeteci, peşin almış olduğu ücretin henüz işlememiş bulunan kısmını iade etmeye mecbur tutulamaz.

Gazeteciler her hizmet yılı sonunda işverenin sağladığı karın emeklerine düşen nispi karşılığı olarak asgari birer aylık ücret tutarında ikramiye alırlar.

Mukavele dışı yazılar:**Madde 15 - (Değişik: 4/1/1961 - 212/1 md.)**

Gazeteci, mukavele hükümleri dışında olarak işveren tarafından verilen işler veya sipariş edilen veya yayınlanması kabul edilen yazılar için ayrıca ücrete hak kazanır.

Bu işlerle ilgili ilave ücretlerin sigorta primlerinin ödenmesi mecburidir.

Askerlikte ve gebelikte ücret:**Madde 16 - (Değişik: 4/1/1961 - 212/1 md.)**

Talim veya manevra dolayısıyla silah altına alınan gazeteci bu müddet zarfında ücret hakkını muhafaza eder. Ancak, yedeksubay olarak veya sair suretlerle askeri hizmet karşılığı aylık alan gazetecinin almakta bulunduğu bu aylık kendi işinden aldığı ücretten az ise, işveren, gazeteciye yalnız aradaki farkı ödemekle mükelleftir.

Kısmi veya umumi seferberlik dolayısıyla silah altına alınan gazeteci hakkında üç ay için bu maddenin birinci fıkrası hükümleri uygulanır.

İlk muvazzaf askerlik hizmeti için silah altına alınan gazeteciye normal askerlik müddetince son aldığı ücret yarı nispetinde ödenir.

2425

İşverenle gazeteci arasındaki iş akdinin muayyen bir müddet için akdedilmiş olup olmadığına bakılmaksızın, gazetecinin bu maddenin birinci fıkrasında gösterilen haller dolayısıyla silah altında bulunduğu müddetçe iş akdi, işveren tarafından feshedilemez. Gazeteci bu maddenin ikinci veya üçüncü fıkrasında gösterilen haller dolayısıyla silah altına alındığı takdirde, gazetecinin durumu bu fıkralardan hangisine temas etmekte ise, işveren iş akdini ancak o fıkroda gösterilmiş bulunan süre geçtikten sonra feshedilir. Bu gibi hallerde de gazeteci ile işveren arasındaki iş akdinin muayyen bir müddet için akdedilmiş olup olmadığına bakılmaz.

Akdin feshi bu kanunda yazılı hükümlere tabidir.

Gazeteci ile işveren arasındaki mukavele esasen muayyen bir süreyi ihtiva edip de bu süre gazetecinin silah altında bulunduğu sırada kendiliğinden bitiyorsa işveren mukavelenin bu suretle sona ermesinden itibaren bu maddede yazılı olan ücretleri gazeteciye ödemekle mükellef tutulamaz.

Bu maddede yazılı bulunan hükümler işveren tarafından gazeteciye askerlik halinde ücret verilmesi hakkında daha elverişli hak ve menfaatler sağlayan mukavele, teamül veya örfü adetten doğan haklara halel getirmez.

Kadın gazetecinin hamileliği halinde, hamileliğin 7 nci ayından itibaren doğumun ikinci ayının sonuna kadar izinli sayılır. Bu müddet zarfında müessese gazeteciye son aldığı ücretin yarısını öder. Doğum vuku bulmaz veya çocuk ölü dünyaya gelirse, bu halin vukuundan itibaren bir ay müddetle bu ücret ödenir. Gazetecinin sigortadan veya bağlı bulunduğu teşekküllerden alacağı yardım, bu ödemeye tesir etmez.

Mahkûmiyet veya yayının tatili halinde ücret:

Madde 17 - (Değişik: 4/1/1961 - 212/1 md.)

Mensup olduğu mevkutedeki bir yayın dolayısıyla hürriyeti tahdide uğrayan gazeteci ücretini işverenden almakta devam eder. Ancak, hürriyetin tahdidini mucip olan yayın, mezkûr gazeteci tarafından mevkute sorumlu müdürünün veya sahibinin haberi olmadan yapıldığı veya yaptırıldığı yahut sorumlu müdürün tetkikından geçirilerek neşri tekarrur eden şekil üzerinde tahrifat, tadilat, tay veyahut ilaveler yapmak veya yaptırmak suretiyle vuku bulduğu takdirde mezkûr gazeteci bu hükümden faydalanamaz.

Hürriyeti tahdide uğrayan gazeteci bağlı bulunduğu kadroya yapılacak toplu zamlardan emsali gibi istifade eder.

Birinci fıkradaki hürriyet tahdidi gazetecinin o mevkuteden ayrılmasından sonra vukua gelmişse, gazetecinin bahsi geçen mevkuteden son aldığı ücreti miktarındaki tazminat, hürriyeti tahdit edildiği müddetçe her ay yayının yapılmış olduğu mevkute sahibi tarafından ödenir.

Her ne sebeple olursa olsun, neşriyatı tatil edilen mevkutede çalışanlar tatil tarihinden itibaren iki ay müddetle ücretlerini alırlar. Bu gazetecilerin kanuni tazminatı da tercihan ödenir.

5953 SAYILI BASIN MESLEĞİ KANUNU**Ölüm tazminatı:****Madde 18 - (Değişik: 4/1/1961 - 212/1 md.)**

Gazetecinin ölümü sebebiyle iş akdinin sona ermesi halinde, eşi ve çocuklarına ve bunlar bulunmadığı takdirde geçimi kendisine terettüp eden ailesi efradına müteveffanın aylık ücretinin üç mislinden az olmamak üzere, kıdem hakkı tutarında ölüm tazminatı verilir.

2426**Haftalık izin:****Madde 19 - (Değişik: 4/1/1961 - 212/1 md.)**

Her altı günlük fiili çalışmayı mütaakıp gazeteciye bir günlük ücretli dinlenme izni ve-rilmesi mecburidir. Gazetecinin vazifesi devamlı gece çalışmasını gerektirdiği hallerde hafta tatili iki gündür.

Birinci fıkra hükmü dışında gazeteci, çocuğu dünyaya geldiği zaman üç; eşi veya çocuğu, anası veya babası öldüğü zaman dört; çocuğu evlendiği, kardeşi, büyük anne veya büyük babası veya torunu öldüğü zamanlar iki gün olağanüstü ücretli izine hak kazanır. Bu izinler senelik izinden sayılmaz.

Günlük gazetelerin intişar etmeyeceği günler:**Madde 20 - (İptal: Ana. Mah'nin 20/1/1993 tarih ve E. 1992/36, K.1993/4 sayılı Kararıyla)****Yıllık ücretli izin:****Madde 21 - (Değişik: 4/1/1961 - 212/1 md.)**

Günlük bir mevkutede çalışan bir gazeteciye, en az bir yıl çalışmış olmak şartıyla, yılda dört hafta tam ücretli izin verilir. Gazetecilik mesleğindeki hizmeti on yıldan yukarı olan bir gazeteciye, altı hafta ücretli izin verilir. Gazetecinin kıdemi aynı gazetede ki hizmetine göre değil, meslekteki hizmet süresine göre hesaplanır.

Günlük olmayan mevkutelerde çalışan gazetecilere her altı aylık çalışma devresi için iki hafta ücretli izin verilir. Yıllık ücretli izinlerin hesabında bu Kanunun 1 inci maddesindeki "Gazeteci" tabirine girenlerin kıdemleri, iş akdinin devam etmiş veya fasılalarla yeniden inikat etmiş olmasına bakılmaksızın, gazetecilik mesleğinde geçirdikleri hizmet süresi nazara alınmak suretiyle tesbit edilir.

İzin hakkından feragat edilemez.

Sendika:**Madde 22 - (Mülga: 15/7/1963 - 274/33 md.)****2427****Sosyal sigorta:****Madde 23 - (Mülga: 17/7/1964 - 506/141 md.)****Teftiş ve murakabe:**

Madde 24 - Bu Kanun hükümlerinin düzen altında yürümesini sağlamak üzere yapılması gerekli görülecek takip, murakabe ve teftişler Çalışma Bakanlığı tarafından yürütülür. Bu hususta 3008 sayılı İş Kanununun iş hayatının murakabe ve teftişine ait bulunan altıncı faslı hükümleriyle aynı kanunun bu hükümlerle ilgili ceza maddeleri uygulanır.

Kazançların azaltılamıyacağı:

Madde 25 - Bu Kanunun uygulanması neticesi olarak iş verene terettüp eden vecibeler, gazetecilerin ücret ve sair haklarının daha aşağı hadlere indirilmesine sebep tutulamaz.

Ceza hükümleri:**Madde 26 - (Değişik: 23/1/2008-5728/147 md.)**

- a)** Çalıştırdığı gazeteci ile 4 üncü maddede gösterilen şekilde yazılı iş akdi yapmayan işverene beher mukavele için yediyüz Türk Lirası,
- b)** 6 ncı maddenin ikinci fıkrasında bahsi geçen tazminatı gazeteciye ödemeyen işverene ikibinbeşyüz Türk Lirası,
- c)** 18 inci maddede yazılı ölüm tazminatını hak sahiplerine ödemeyen işverene ikibinbeşyüz Türk Lirası,

idarî para cezası verilir, ayrıca yukarıdaki (b) veya (c) bentlerinde yazılı tazminatlar da hak sahiplerine ödenir.

Madde 27 - (Değişik: 24/4/2003-4854/1 md.) ⁽¹⁾⁽²⁾

- a)** 14 üncü maddede yazılı ücreti gazeteciye zaruret olmaksızın zamanında ödemeyen veya gazetecinin ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakını zorunlu tutulduğu halde özel olarak açılan banka hesabına yatırılmaksızın ödenmesi durumunda, her bir gazeteci için,
- b)** 16 ncı maddenin birinci veya ikinci yahut da üçüncü fıkralarında yazılı bulunan hâllerde gazeteciye verilmesi gereken ücreti ödemeyen,
- c)** 17 nci maddenin birinci veya üçüncü fıkralarında yazılı hâllerde gazeteciye verilmesi

5953 SAYILI BASIN MESLEĞİ KANUNU

gereken ücreti yahut da maddenin ikinci fıkrasında sözü edilen tazminatı ödemeyen,

İşverene binbeşyüz Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Madde 28 - (İptal: Ana Mah'nin 20/1/1993 tarih ve E. 1992/36, K. 1993/4 Sayılı Kararıyla)**Madde 29 - (Değişik: 23/1/2008-5728/149 md.)**

Gazeteciye bu Kanunun 21 inci maddesinde yazılı yıllık izni vermeyen veya izni vermiş olup da izin müddetine ait ücreti ödemeyen işverene, yıllık izin vermediği veya izin süresine ait ücretleri ödemediği kimsenin izin müddetine tekabül eden ücretler yekununun üç katı kadar idarî para cezası verilir; ayrıca gazeteciye ödenmesi gereken ücret toplamı, iki kat olarak ödenir.

Madde 30 - (Değişik: 23/1/2008-5728/150 md.)

Bu Kanunun 25 inci maddesi hükmüne aykırı hareket eden işverene ikibinbeşyüz Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Bu Kanunda yazılı olan idarî para cezaları, o yerin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bölge müdürü tarafından verilir.

(1) 23/1/2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanunun 148 inci maddesiyle; bu maddede yer alan "birmilyarikiyüz milyon lira" ibaresi "binbeşyüz Türk Lirası" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) 17/4/2008 tarihli ve 5754 sayılı Kanunun 83 üncü maddesiyle; bu fıkranın (a) bendinde yer alan "zamanında ödemeyen" ibaresinden sonra gelmek üzere "veya gazetecinin ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakını zorunlu tutulduğu halde özel olarak açılan banka hesabına yatırılmaksızın ödenmesi durumunda, her bir gazeteci için," ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

2428

Çalışma Müddeti ve fazla mesai:**Ek Madde 1 - (Değişik: 12/2/1954 - 6253/2 md; Değişik: 4/1/1961 - 212/1 md.)**

5953 sayılı Kanunun birinci maddesindeki gazeteci tabirinin şümulü içinde bulunan kimselerden müessese, matbaa, idarehane ve büro gibi yerlerde hizmetlerinin mahiyeti itibariyle müstemirren çalışanlar için günlük iş müddeti, gece ve gündüz devrelerinde sekiz saattir.

5953 SAYILI BASIN MESLEĞİ KANUNU

Yukarıki fıkra hükmünün dışında kalarak, gündüz veya gece devresindeki çalışma müddetinin daha fazla hadlere artırılması ve ulusal bayram, genel tatiller ve hafta tatilinde çalışılması bu kanuna göre (Fazla saatlerde çalışma) sayılır.

Pazar gününden başka bir gün hafta tatili yapan gazeteci, pazar günü fazla mesai yapmış sayılmaz.

Her bir fazla çalışma saati için verilecek ücret, normal çalışma saati ücretinin % 50 fazlasıdır.

Ancak, günlük normal çalışma müddetine ilaveten bu madde gereğince tatbik edilecek fazla çalışmaların saat 24 den sonraya tesadüf eden saatlerinde ücret bir misli fazlasıyla ödenir.

Fazla saatlerin hesabında, yarım saatten az olan müddetler yarım saat, fazlası ise bir saat sayılır.

Fazla saatlerde çalışma, ücretlerini parça başına veya yapılan iş miktarına göre alan gazetecilere yaptırıldığı takdirde dahi bu kimselerin fazla saatlere tekabül eden ücretleri bu maddedeki esaslara göre ödenir.

Fazla çalışmalara ait ücretin, mütaakıp ücret tediyesiyle birlikte ödenmesi mecburidir. Fazla çalışma ücretlerinin gününde verilmemesi halinde, her geçen gün için % 5 fazlasıyla ödenir.

Fazla mesai günde üç saati geçemez.

Ek Madde 2 - (Ek: 12/2/1954 - 6253/2 md.; Mülga: 25/8/1971 - 1475/110 G md.)

Ek Madde 3 - (Ek: 12/2/1954 - 6253/2 md.; Değişik: 23/1/2008-5728/151 md.)

Bu Kanunun ek 1 inci maddesinde yazılı fazla saatlerle çalışma ücretlerini gazeteciye ödemeyen veya mezkur maddede yazılı zam hadlerinden daha aşağı hesap etmek suretiyle ödeyen işverene, ödemediği fazla saat ücretleri tutarının veya eksik ödediği ücretler tutarının beş katı kadar idarî para cezası verilir.

Ek Madde 4 - (4/1/1961 - 212/2 md. ile gelen numarasız Ek md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Basın mesleğinde çalışanlarla çalıştıranlar arasında 5953 sayılı Kanun ile bunun ek ve tadillerine dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuş-

2429-2430

5953 SAYILI BASIN MESLEĞİ KANUNU

mazlıkları, 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu hükümlerine tevfikan bu mahkemeler tarafından rüyet edilir.

Ancak iş mahkemesine iştirak edecek asil ve yedek üyeler, o yerde en fazla üyesi bulunan, basın mesleğinde çalışan ve çalıştıranların sendikalarından, bunlar yoksa teşekküllerinden 5521 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yazılı usul dairesinde seçilir.

Geçici Madde 1 - İşverenler bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren iki ay içinde kendi iş yerlerinde çalışan gazetecilerle bu kanunda yazılı esaslar dahilinde yazılı mukavele akdetmeye mecburdurlar. Bu hükme riayet etmiyen işverenler hakkında (26) ncı maddenin (a) bendinde yazılı ceza tatbik olunur.

Geçici Madde 2 - (Mülga: 17/7/1964 - 506/141 md.)

Geçici Madde 3 - (Mülga: 17/7/1964 - 506/141 md.)

Geçici Madde 4 - (25/6/1973 - 1761 Sayılı Kanunun numarasız geçici maddesi hükmü olup teselsül için numaralandırılmıştır.)

Bu Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrasındaki günlük gazetelerin intişar etmelerini yasaklıyan hüküm, Türkiye Cumhuriyetinin Kuruluşunun 50 nci yıldönümünün kutlanması hakkındaki 30/3/1973 tarih ve 1701 sayılı Kanunun 7 nci maddesinde gösterilen bayram süresince, uygulanmaz.

Madde 31 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 32 - Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

13/6/1952 TARİH VE 5953 SAYILI KANUNA İŞLENEMEYEN HÜKÜMLER

1 - 4/1/1961 tarih ve 212 sayılı Kanunun geçici maddesi :

Geçici Madde - Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte beş yıl veya daha fazla kıdemi olan gazetecilerin, tabi oldukları iş akdini, bu kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren iki yıl içinde feshetmeleri halinde, 6 ncı madde hükmü uygulanmaz.

2431

5953 SAYILI KANUNDA EK VE DEĞİŞİKLİK YAPAN MEVZUATIN

www.seckinlergrup.com

İstanbul Yolu Üzeri, Gersan Sanayi Sitesi 2308 Cad. No:35 Ergazi / ANKARA

info@seckinlergrup.com / +90 312 257 21 33

**YÜRÜRLÜKTEN KALDIRDIĞI KANUN VE HÜKÜMLERİ
GÖSTERİR LİSTE**

Yürürlükten Kaldırılan Mevzuatın	Yürürlükten kaldırılan
Kanun veya Kanun Hükümleri	Tarihi Sayısı Maddesi
20 Şubat 1947 tarihli ve 5018 Sayılı İşçi ve İşveren Sendika ve Sendika Birlikleri hakkındaki Kanun ve 25 Mayıs 1959 tarihli ve 7286 sayılı 5018 sayılı kanuna ek kanun ile 13 Haziran 1952 tarihli ve 5953 sayılı Basın Mesleğinde çalışanlarla çalıştıranlar arasındaki münasebetlerin tanzimi hakkındaki Kanunun 22 nci maddesiyle 10 Mart 1954 tarihli ve 6379 sayılı Deniz İş Kanununun 40 ıncı maddesi hükümleri	15/7/1963
274 33	
4772, 5502 ve 6900 sayılı kanunlar ile bu kanunların ek ve değişiklikleri, 3008 sayılı kanunun yedinci faslı, 5953 sayılı Kanunun 23, geçici 2 ve 3 üncü, 6379 sayılı Kanunun 36. geçici 3 ve geçici 4 üncü maddeleri ve 4792 sayılı kanunun 5565 sayılı kanunla muaddel 8 inci maddesi hükümleri	17/7/1964
506 141	
Bu Kanunun yürürlüğe girdiği günden başlayarak:	
A) 3008 sayılı Kanun ve bu Kanunu değiştiren 3516, 3612, 5518, 5868, 6298, 7284, 7285 sayılı Kanunlar,	
B) 5837 sayılı Kanun ve bu Kanunu değiştiren 6734 sayılı Kanun,	
C) 6032 sayılı Kanun,	
Ç) 7467 sayılı Kanun,	
D) 1061 sayılı Kanun,	
E) 1225 sayılı Kanun,	
F) 1248 sayılı Kanun,	
G) 5953 sayılı Kanunu değiştiren 6253 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesi	25/8/1971
1475 110	

2432

**5953 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	5953 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
6253		19/2/1954
212		10/1/1961
274		24/7/1963
506		126 ıncı maddesi 1/11/1964 Diğer hükümleri 1/2/1965
1475		1/9/1971
1761		3/7/1973
4773		15/3/2003 tarihinden geçerli olmak üzere 15/8/2002 tarihinde
4854		6/5/2003
4857		10/6/2003
5728		8/2/2008
5754		8/5/2008
Anayasa Mahkemesinin 19/9/2019 tarihli ve E.:2019/48; K.:2019/74 sayılı Kararı	Ek Madde 1	19/11/2019
Anayasa Mahkemesi'nin 25/12/2019 tarihli ve E.: 2019/108, K.: 2019/101 sayılı Kararı	14	14/2/2020